

**URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BiH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА БиХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA**

Muvekita 4, 71 000 Sarajevo, Tel/Fax: ++ 387 (0) 33 26 93 00, www.revizija.gov.ba, e-mail: saibih@bih.net.ba

Broj :

**IZVJEŠĆE O REVIZIJI
MINISTARSTVA KOMUNIKACIJA I PROMETA BiH
ZA 2007. GODINU**

Sarajevo, svibanj 2008. godine

KAZALO

I.	MIŠLJENJE REVIZORA	3
II.	NALAZI I PREPORUKE	4
1.	Realizacija ranijih preporuka	4
2.	Sustav internih kontrola	4
2.1.	Planiranje i izvršenje proračuna	4
3.	Usklađenost sa zakonima i pravilima	5
3.1.	Ugovori	5
3.2.	Naknade u slučaju bolesti	6
4.	Korespondencija s klijentom	6

PRIVITAK

Tablica izvršenja proračuna za razdoblje 01.01. do 31.12.2007. godine

I. MIŠLJENJE REVIZORA

Temelj za reviziju

Temeljem Zakona o reviziji institucija Bosne i Hercegovine («Službeni glasnik BiH», broj: 12/06) izvršili smo reviziju finansijskih izvješća koji se odnose na godinu koja se završava 31.12.2007. (Bilanca stanja, Posebnih pregleda uz Bilancu stanja i Analize izvršenja proračuna) u **Ministarstvu komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine** (u daljnjem tekstu: Ministarstvo).

Odgovornost menadžmenta/revizora

Rukovodstvo Ministarstva odgovorno je za pripremu finansijskih izvješća, zakonitost izvršenih transakcija i namjensko korištenje sredstava. Rukovodstvo je također odgovorno za uvođenje sustava internih kontrola kojima se osigurava pouzdano upravljanje javnim sredstvima. Naša odgovornost, kao vanjskog revizora, opisana je Zakonom o reviziji, standardima revizije i etičkim kodeksom za revizore javnog sektora.

Sukladno tome, naša odgovornost je izražavanje mišljenja o tome jesu li finansijska izvješća pouzdana i odražavaju li bilance u potpunosti rezultate izvršenja proračuna. Također, naša odgovornost je procijeniti primjenjuju li rukovoditelji institucije zakone i propise, koriste sredstva za odgovarajuće namjene te ocijeniti finansijsko upravljanje, funkciju interne revizije i sustave internih kontrola.

Cilj i djelokrug revizije

Reviziju smo obavili sukladno Revizijskim standardima Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija – ISSAI i Međunarodnim standardima revizije. Revizija uključuje ispitivanje, na bazi izvršenih testiranja, dokaza koji su relevantni za iskazane iznose i objavljivanja u finansijskim izvješćima, te regularnost finansijskih transakcija koje su uključene u finansijska izvješća.

Revizija je planirana i izvršena tako da se dobiju informacije i pojašnjenja koja smatramo nužnim za osiguravanje dostatno dokaza koji pružaju razumno uvjerenje da finansijska izvješća ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uzrokovane greškama, prijevarom ili drugim neregularnim radnjama i da su sredstva utrošena sukladno odobrenom proračunu i drugim propisima.

Smatramo da revizija koju smo izvršili pruža razumnu osnovu za naše mišljenje.

Kvalifikacija:

1. *Tekući izdaci Ministarstva koji se odnose na troškove goriva nisu realizirani sukladno procedurama javnih nabava, a usluge javnog informiranja nisu sukladne ugovorenim uvjetima (detaljnije – točka 3.1.),*
2. *Izdaci kao pomoć u slučaju bolesti nisu izvršeni sukladno Odluci Vijeća ministara Bosne i Hercegovine (detaljnije – točka 3.2.).*

Po našem mišljenju:

Finansijska izvješća Ministarstva za 2007. godinu prikazuju realno i istinito finansijsko stanje na dan 31. prosinac 2007. godine i sukladni su Pravilniku o finansijskom izvješćivanju i Pravilniku o računovodstvu institucija Bosne i Hercegovine.

U svim materijalno značajnim aspektima rashodi Ministarstva su upotrijebljeni za svrhe koje je odredio Parlament Bosne i Hercegovine i u skladu su s relevantnim propisima, osim za napomene koje su iskazane pod točkom 1. i 2.

Sarajevo, svibanj 2008. godine

II. NALAZI I PREPORUKE

1. Realizacija ranijih preporuka

Ured za reviziju izvršio je reviziju poslovanja Ministarstva za 2006. godinu o čemu je sastavljeno Izvješće o reviziji kojim je skrenuta pozornost Ministarstvu na nedovoljno pouzdan sustav internih kontrola u dijelu internog nadzora nad poslovnim procesima planiranja, praćenja i izvješćivanja o izvršenju proračuna, nepoštivanje procedura po Zakonu o javnim nabavama, nepopunjenost sistematizacije radnih mjesta i nekompletnost finansijskih izvješća. Rukovodstvu je sugerirano da ove slabosti razmotri i poduzme određene aktivnosti u cilju njihovog otklanjanja.

Ministarstvo je sukladno odredbama članka 16. stavak 3. Zakona o reviziji institucija Bosne i Hercegovine dostavilo odgovor Uredu za reviziju o poduzetim aktivnostima radi nadilaženja navedenih slabosti.

Osvrtom na preporuke revizije date u Izvješću o reviziji, kao i uvidom u realizirane aktivnosti koje su navedene u odgovoru na Izvješće o reviziji za 2006. godinu, utvrdili smo da je Ministarstvo otklonilo spomenute slabosti, ali da je potrebno i dalje unapređenje ovih segmenata poslovanja. Navodimo preporuke koje su realizirane uz naš komentar o daljim unapređenjima.

Realizirane preporuke:

- Proces planiranja, praćenja i izvješćivanja o proračunu Ministarstva je efikasniji, premda postoje određene slabosti kod nadzora nad izvršenjem proračuna (detaljnije-točka 2.1.);
- Ministarstvo je usvojilo Pravilnik o internoj kontroli i reviziji. Pravilnik je sačinjen prema COSO modelu koji podrazumijeva izgradnju sustava internih kontrola u okviru pet komponenti, međutim, potrebna su daljnja unapređenja ovog sustava koja trebaju biti utemeljena na ukupnom razvoju sustava javne uprave u Bosni i Hercegovini;
- Finansijska izvješća Ministarstva za 2007. godinu su kompletna i sadrže sve podatke sukladno Pravilniku o finansijskom izvješćivanju institucija BiH;
- Ministarstvo je nakon prethodne faze revizije ustanovilo evidencije za službena vozila i prosječnu potrošnju goriva, čime su stvorene pretpostavke za učinkovitije upravljanje javnim sredstvima;
- Uvedene su propisane evidencije za praćenje odobrenih i realiziranih usluga reprezentacije.

Nerealizirana preporuke:

- Organizacijska struktura Ministarstva nije u cijelosti popunjena odgovarajućim radnim mjestima, a procedure pošljavanja putem Agencije za državnu službu BiH su u tijeku. Kao posljedica navedenog, Ministarstvo je angažiralo uposlene po ugovorima o djelu za mjesta koja su predviđena sistematizacijom.

2. Sustav internih kontrola ¹

2.1. Planiranje i izvršenje proračuna

Planiranje proračuna. Ministarstvo je na propisanim obrascima i u predviđenom roku dostavilo zahtjev za proračun za 2007. godinu. Ukupan iznos traženih sredstava iznosio je 7.639.589 KM, iako je dopuštena granica rashoda prema cirkularnom pismu Ministarstva financija i trezora iznosila 6.300.000 KM. Ministarstvo je na osnovu naknadnih konsultacija s Ministarstvom financija i trezora korigiralo prethodni zahtjev i umanjilo prijedlog proračuna u razini s gornjom granicom rashoda.

¹ Sukladno članku 13. stavak 2. Zakona o reviziji institucija Bosne i Hercegovine revizija ocjenjuje finansijsko upravljanje, funkciju interne revizije i sustav internih kontrola o čemu ne izražava mišljenje već izvješćuje o uočenim slabostima.

Međutim, Ministarstvo financija i trezora je umanjilo i taj zahtjev, tako da je konačni odobreni proračun Ministarstva iznosio 6.252.607 KM, što predstavlja umanjjenje za 47.393 KM u odnosu na gornju granicu rashoda iz Dokumenta okvirnog proračuna za 2007. godinu.

Izvršenje proračuna. Analizom izvršenja proračuna (Tablica br. 1. u privitku) ustanovili smo da su postojala odstupanja odobrenog i izvršenog proračuna, te da je proračun Ministarstva ostvaren 67% ili 2.073.077 KM manje od odobrenog. Mišljenja smo kako je ovakvo izvršenje proračuna posljedica nerealnih pokazatelja poslovanja i nepopunjenosti radnih mjesta po sistematizaciji (projekcija proračuna planirana je na bazi 85 zaposlenih, a stvarni broj zaposlenih iznosio je 65 na kraju godine). Ministarstvo je tijekom godine izvršilo dvije promjene strukture proračuna, od kojih je najveća promjena izvršena na poziciji «kapitalnih izdataka» tako što su umanjeni izdaci za ostala stalna sredstva za 320.000 KM, a povećani izdaci za nabavu opreme u istom iznosu.

Preporuka

Ministarstvo treba posvetiti više pozornosti realnom planiranju proračuna polazeći od detaljne analitičke strukture rashoda i stvarne potrebe za određenim ulaganjima. Time bi se osiguralo učinkovitije upravljanje javnim sredstvima i smanjio rizik od nenamjenskog trošenja sredstava. Također, potrebno je da Ministarstvo prati dinamiku izvršenja proračuna i da u slučaju stvaranja rezervi u proračunu obavijesti Ministarstvo financija i trezora o eventualnom preusmjeravanju za financiranje prioriternih obveza i održavanja proračunske ravnoteže.

Uočili smo kako sustav internih kontrola kod izvršenja proračuna nije u dovoljnoj mjeri učinkovit kada su u pitanju isplate na pojedinim stavkama proračuna. Tako smo utvrdili da Ministarstvo nije imalo potpuni nadzor nad isplataima naknada za obavljanje poslova po ugovorima o djelu, izdacima za mobilne telefone i nabavama auto guma (*Revizija je o ovim slabostima uputila direktno pismo/memorandum ovlaštenoj osobi Ministarstva*).

3. Usklađenost sa zakonima i pravilima

3.1. Ugovori

Troškovi goriva. «Energopetrol» d.d. Sarajevo izabran je kao najpovoljniji ponuđač za usluge goriva za 2007. godinu s kojim je zaključen ugovor. Ukupni izdaci po ovom osnovu iznosili su 59.873 KM, od čega je 23.536 KM realizovano od drugih dobavljača za gorivo (npr. «Petrol» a.d. Banja Luka, OMV Sarajevo, itd.). Korištenje usluga za gorivo od strane drugih ponuđača može se smatrati nepoštivanjem procedura javnih nabava i dovodi u pitanje opravdanost samog izbora ponuđača u slučaju kada se usluge goriva koriste od ostalih ponuđača na tržištu.

Preporuka

Ministarstvo treba procijeniti potrebe goriva u odnosu na uobičajene relacije koje se koriste i izabrati odgovarajućeg ponuđača za ove namjene koji u tom slučaju mora biti i jedini dobavljač za gorivo.

Usluge javnog informiranja. Ukupno ostvareni troškovi javnog informiranja koji se odnose na isporuku dnevnog tiska s 31.12.2007. godine iznosili su 15.392 KM. Nakon izbora najpovoljnijeg ponuđača za isporuku kompleta dnevnog, tjednog i mjesečnog tiska, isporuku tiska vršilo je poduzeće «Centropres» Sarajevo. Ministarstvo se obvezalo da će temeljem zaključenog ugovora naručivati dnevni, tjedni i mjesečni tisak po vrsti i ugovorenim količinama, odnosno prema specifikaciji koja je sastavni dio ugovora. Ugovorena cijena na mjesečnom nivou iznosila je 862 KM. Utvrdili smo kako su ukupne mjesečne količine i vrijednosti po konačnim fakturama veće od ugovorenih količina i vrijednosti (npr. po računu br.36793 od 30.11.2007. godine fakturirano je 1.506 KM, a po računu br.40664 od 31.12.2007. godine fakturirano je 1.533 KM). Do prekoračenja ugovorenih količina došlo je zbog dodatnih narudžbi koje su vršene od uposlenih usmenim putem, a kao posljedica toga što nije postojala kontrola kojom bi se osiguralo poštivanje isporuka sukladno odredbama ugovora. Ukupan iznos ovih izdataka koji prelazi ugovorene vrijednosti iznosio je 3.470 KM.

Preporuka

U cilju racionalizacije ovih izdataka treba odrediti realne potrebe za isporukom dnevnog tiska kako ne bi dolazilo do slučajeva kršenja ugovora, te osigurati adekvatne kontrole usaglašavanja isporučениh količina s količinama koje su ugovorene.

3.2. Naknade u slučaju bolesti

Ukupno ostvareni troškovi za ove namjene s 31.12.2007. godine iznosili su 31.232 KM. Isplata naknada u slučaju bolesti nije vršena sukladno Odluci Vijeća ministara o izmjenama i dopunama Odluke o načinu obračuna plaća i drugih naknada uposlenih (br. 217/06 od 18.10.2006. godine), koja u članku IV. stavak (1) definira da u slučaju teške bolesti uposlenog ili člana njegove uže obitelji, uposlenom pripada jednokratna naknada u visini jedne prosječne plaće u institucijama BiH. Isplate za ove namjene vršene su sukladno internoj odluci Ministarstva o pravu na ovu vrstu naknada koja je usvojena ranije i koja predviđa da se za slučaj bolesti, ovisno od troškova liječenja, isplaćuje jedna ili dvije prosječne plaće Ministarstva. Temeljem toga izvršene su veće isplate za ove namjene jer je prosječna plaća Ministarstva veća od prosječne plaće u institucijama BiH. Također, Odluka Ministarstva koja definira ova izdvajanja nije sukladna Odluci Vijeća ministara koja ima prioritet.

Preporuka

Internu odluku Ministarstva o pravu na ove naknade treba uskladiti s Odlukom o izmjenama i dopunama Odluke o plaćama i naknadama u Vijeću ministara koja definira i izjednačava ovaj vid pomoći uposlenima u institucijama BiH.

4. Korespondencija s klijentom

Ministarstvu je uručen Nacrt izvješća o reviziji za 2007. godinu na razmatranje i dostavljanje eventualnih novih dokaza i komentara na nalaze revizije.

U ostavljenom roku od 15 dana, Ministarstvo nije dostavilo komentare na nalaze sadržane u Nacrtu izvješća o reviziji. Po tom osnovu ovo izvješće predstavlja konačno izvješće dostavljeno klijentu bez korekcija u odnosu na Nacrt izvješća o reviziji.

Sarajevo, svibanj 2008. godine

**ZAMJENIK GLAVNOG
REVIZORA**

mr. Dragan Kulina

GLAVNI REVIZOR

Milenko Šego